4. Жукова В. Трансформація бібліотеки в інфраструктурі глобального інформаційного суспільства // Бібл. вісн. – 2014. – № 3. – С. 3-7.
5. Свергунова Н.М. Библиотеки: устойчивое развитие или тенденция к вымиранию? // Науч. и техн.. б-ки. – 2014. – 4. – С. 81-86.
6. Колесникова Т. Бібліотека ВНЗ: відповідальність за поширення результатів наукових досліджень // Вища шк. – 2014. – № 5-6. – С. 7-23
7. Покусова О. Моніторинг використання галузевих періодичних видань як необхідна умова піднесення якості формування фонду Державної науково-педагогічної бібліотеки України ім. В.О. Сухомлинського // Бібл. вісн. – 2014. – № 1. – С. 22-26.

АНАЛІЗ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРНЕТ-САЙТУ БІБЛІОТЕКИ В ОБСЛУГОВУВАННІ КОРИСТУВАЧІВ

Кобітович Ю.В.
Науково-технічна бібліотека Івано-Франківського національного технічного університету нафти і газу

Веб-сайти дають виняткову можливість бібліотекам розширювати свою діяльність, охоплюючи все більшу кількість користувачів, а також презентувати себе та свої здобутки, створюючи собі позитивний імідж. Перевагою веб-сайтів є те, що бібліотеки можуть не лише краще забезпечувати інформаційні потреби користувачів, а й представляти на розгляд широкому загалу свої інформаційно-аналітичні продукти, знайомити з послугами, які вони надають, та інформувати про свою діяльність. Веб-сайти надають доступ до інформації віддаленим користувачам і є зручними у користуванні. Користувачі в будь-який час можуть ознайомитись з необхідною інформацією перебуваючи чи то на роботі, чи вдома.

Отже, веб-сайт – це надзвичайна можливість покращити співпрацю бібліотек із користувачами, а вивчення досвіду бібліотек зі створення та використання веб-сайтів є актуальним завданням бібліотекознавства.

Для отримання об’єктивних даних про ефективність сайту Науково-технічної бібліотеки ІФНТУНГ було проведено аналіз низки показників, а саме: відвідування,

загальна кількість переглянутих сторінок, кількість переглянутих сторінок за одне відвідування, середній час перебування на сайті, показник відмов, нові відвідування. А також було проаналізовано кількість звернень на сайт Науково-технічної бібліотеки ІФНТУНГ у географічному аспекті та за показником використання бібліотечних сторінок. Аналіз здійснювався за період з 2012 по 2014 рр.

Динаміку показників користування сайтом науково-технічної бібліотеки можна відстежувати як за допомогою модуля статистики, що розміщений безпосередньо на сайті бібліотеки, так і за допомогою Google Analytics.

За проаналізований період було зафіксовано 66,8 % нових користувачів і 33,2 % користувачів, які звернулися на сайт повторно. Показник відвідувань дозволяє припустити, що сайт ефективно залучає нових користувачів, а велика кількість відвідувачів, що повернулися, свідчить про те, що зміст сайту досить цікавий, і користувачі постійно його відвідують. (Рис.1)

Рисунок 1

Оскільки основними користувачами сайту є студенти, відвідуваність залежить також від днів тижня. Найактивніше сайт відвідують в робочі дні тижня, тоді як на вихідних кількість користувачів різко знижується. (Рис.2)

Рисунок 2

Частота відвідування сайту за днями тижня

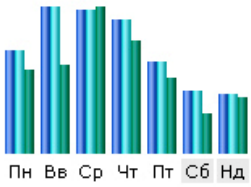

День	Сторінок	Переглядів	Обсяг даних
Пн	128.25	128.25	665.34 МБ
Вв	182.50	182.50	691.33 МБ
Ср	178.50	178.50	1.12 ГБ
Чт	168	168	891.66 МБ
Пт	113.75	113.75	596.87 МБ
Сб	77.60	77.60	314.38 МБ
Нд	73	73	442.92 МБ

Пікове навантаження на сайт припадає з 14 до 19 години, саме в цей період користувачами завантажується з сайту найбільша кількість інформації.

Рисунок 3

Частота відвідування сайту за годинами доби

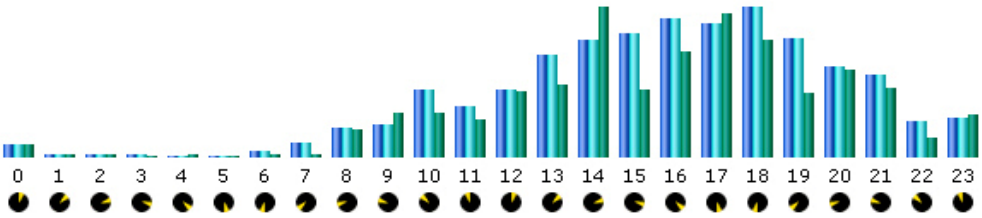

Години доби	Сторінок	Попадань	Розмір	Години доби	Сторінок	Попадань	Розмір
00	21	21	108.39 МБ	12	120	120	593.53 МБ
01	4	4	16.80 МБ	13	180	180	664.20 МБ
02	3	3	29.95 МБ	14	208	208	1.34 ГБ
03	5	5	12.36 МБ	15	219	219	612.85 МБ
04	2	2	18.38 МБ	16	246	246	962.48 МБ
05	0	0	0	17	238	238	1.29 ГБ
06	9	9	22.50 МБ	18	265	265	1.04 ГБ
07	25	25	22.47 МБ	19	210	210	586.14 МБ
08	52	52	245.01 МБ	20	161	161	793.78 МБ
09	57	57	395.69 МБ	21	145	145	628.76 МБ
10	120	120	409.03 МБ	22	62	62	172.29 МБ
11	89	89	340.18 МБ	23	70	70	392.47 МБ

Рисунок 4 Динаміка відвідуваності сайту у 2012 р.

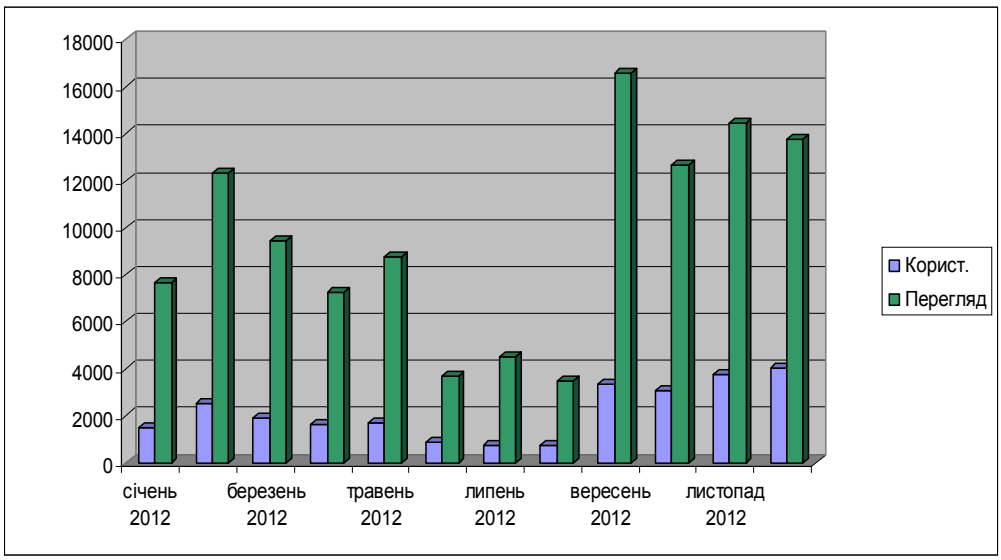

Рисунок 5 Динаміка відвідуваності сайту у 2013 р.

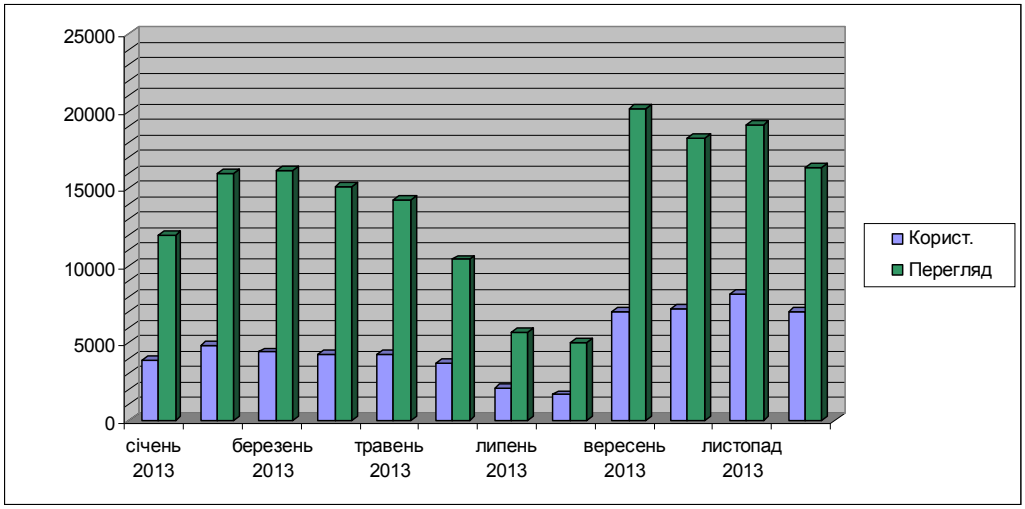

Рисунок 6 Динаміка відвідуваності сайту у 2014 р.

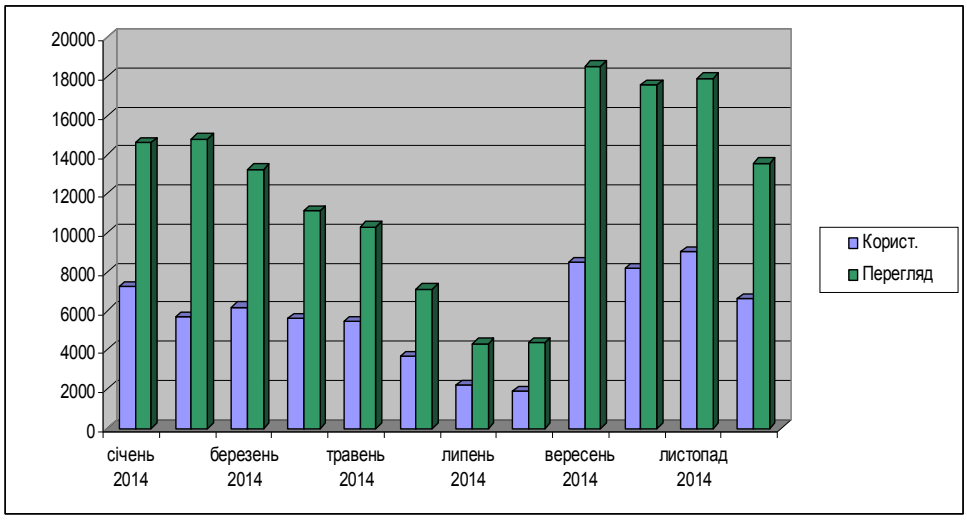

Дані Google Analytics свідчать, що за проаналізований період сайт бібліотеки відвідали 84 386 віддалених користувачів.

Максимум відвідувань сайту протягом 2012-2014р.р. припадає на вересень - листопад і становить в середньому 8000 користувачів за місяць. Пік відвідуваності сайту припав на 25 вересня 2014-го, коли сайт відвідали за добу 1011 користувачі. З травня кількість відвідувань поступово знижується. Зменшення кількості користувачів сайту у літній період пов'язане з тим, що основною його аудиторією є студенти, які активно звертаються до нього протягом навчального року. Тобто сайт бібліотеки відповідає інформаційним очікуванням користувачів, вони розглядають його як такий, зміст якого спрямований на забезпечення навчального та наукового процесів.

Рисунок 7 Динаміка відвідуваності сайту 2012-2014 р.р.

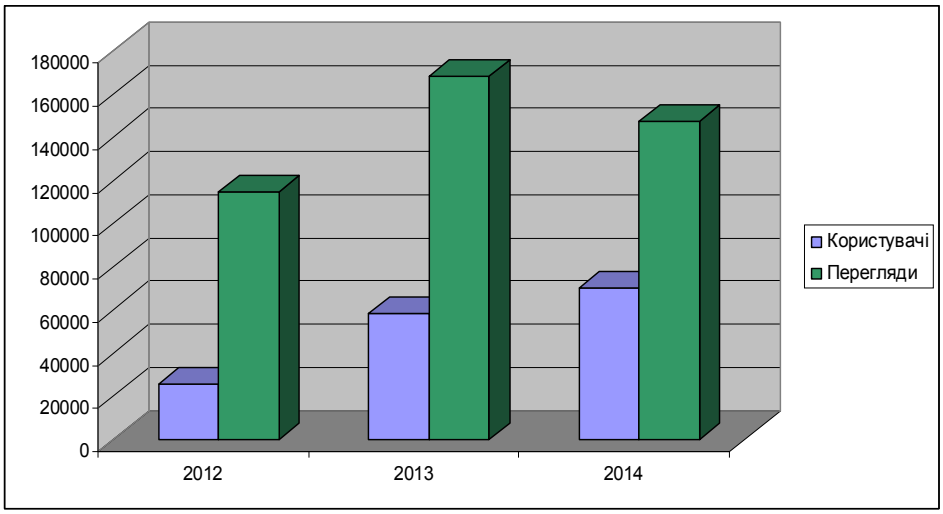

Відвідуваність сайту постійно зростає. Якщо в 2012 році сайт відвідали 25 865 користувачів, які переглянули інформацію 114 608 разів, то вже в 2013 році відвідуваність становила 58 521 кристувач та 168 518 переглядів відповідно, а у 2014 році відвідуваність бібліотечного сайту вже становила 70 331 користувач, а кількість переглядів 147 572.

Корисним для оцінки ефективності сайту бібліотеки є показник відмов. Він дозволяє оцінити якість відвідувань. Високі значення цього показника свідчать про те, що зміст сторінки, на яку зайшов користувач, не відповідає його очікуванням. Середній показник відмов сайту науково-технічної бібліотеки за даними Google Analytics становить 43,12%. Це значення перебуває в межах норми і свідчить про якісне наповнення сайту, яке змушує користувачів затриматися на бібліотечному веб-ресурсі.

Час перебування на сайті є одним із способів вимірювання якості відвідувань. Якщо відвідувач проводить на сайті багато часу, то можна припустити, що він активно користується представленою інформацією. Дані Google Analytics показують, що середній час перебування на сайті одного користувача в проаналізований період становить приблизно 3 хв. Цього часу достатньо, щоб здійснити пошук в електронному каталозі, переглянути новини та корисну інформацію.

Таблиця 1

Географія користувачів сайту library.nung.edu.ua

Країна	**Відвідування**	**Кількість переглянутих сторінок за одне відвідування**	**Середній час перебування на сайті, хв**	**Нові відвідування %**
Україна	113 904	5,6	00:04:00	94,92
Росія	4 570	2,58	00:03:52	3,81
США	517	4,71	00:13:03	0,43
Польща	204	3,29	00:00:00	0,17
Швеція	172	2,17	00:00:22	0,14
Німеччина	62	3,41	00:03:57	0,05
Бельгія	49	2,16	00:13:19	0,04
Нідерланди	40	2,14	00:03:18	0,03
Канада	39	1,59	00:05:32	0,03

За даними Таблиці 1 бачимо, що найбільша кількість користувачів сайту бібліотеки знаходиться в Україні, близьке зарубіжжя представлено користувачами з Росії та Польщі. Завдяки функції автоматизованого перекладу іноземними мовами, інформація, що

розміщена на сайті, зацікавила також користувачів із США, Швеції, Німеччини, Бельгії, Канади та Нідерландів. Загалом за період функціонування сайту, його відвідали користувачі з 89 країн світу.

Географія українських відвідувачів сайту розподілилася наступним чином. Найактивніше сайт відвідують користувачі з Івано-Франківська, Києва та Львова. На них припадає більше половини всіх відвідувачів з України. Активно сайт відвідують користувачі з Дніпропетровська, Харкова, Одеси, Полтави та інших регіонів.

Таблиця 2

Географія користувачів сайту по Україні

Країна	**Відвідування**	**Кількість переглянутих сторінок за одне відвідування**	**Середній час перебування на сайті, хв**	**Нові відвідування %**
Івано-Франківськ	38 457	5,6	00:04:00	32,05
Київ	25 885	4,58	00:03:52	21,57
Львів	6 976	4,13	00:04:03	5,81
Дніпропетровськ	5 382	3,29	00:03:28	4,48
Харків	4 929	2,25	00:02:22	4,11
Одеса	4 408	3,41	00:03:57	3,67
Полтава	2 122	3,16	00:03:19	1,77
Донецьк	1 975	4,43	00:02:57	1,65
Запоріжжя	1 760	2,25	00:05:32	1,47

Важливим показником ефективного використання сайту науково-технічної бібліотеки є статистика використання окремих бібліотечних сторінок. Найпопулярнішими сторінками є головна сторінка сайту (47% кількості переглянутих сторінок переглядів) та «Пошук по електронному каталогу» (42,1 % кількості переглянутих сторінок).

Таблиця 3

Показники використання сторінок сайту library.nung.edu.ua за період 01.01.2012 р. – 31. 12. 2014 р.

Назва сторінки	Кількість переглядів окремо взятої сторінок	Питома вага переглядів окремої взятої сторінки, %
Головна сторінка сайту	66 017	47
Пошук по електронному каталогу	59 044	42,1
Читальня Online	8 582	2,91
Віртуальна довідка	5 547	2,88
Користувачам	5 287	1,86
Інформаційні ресурси	4 313	1,77
Новини	2 981	1,48

Також важливим при аналізі функціонування сайту є показники, що характеризують джерела трафіка (Рис.8), які допомагають з'ясувати, скільки користувачів зайшли на сайт бібліотеки цілеспрямовано (мали намір працювати з матеріалами сайту), скільки перейшли на сайт бібліотеки з інших сайтів та скільки зайшли на сайт у результаті пошуку в певній пошуковій системі. Дані Google Analytics засвідчили, що найпопулярнішим джерелом трафіку є пошукова система Google, через яку на сайт прийшло 80 188 відвідувачів (66,82 %), прямий перехід на сайт 17271 відвідувачів (14,38%) та пошукова система Yandex – 11244 користувачі (9,37%). Таким чином найпопулярнішим засобом переходу користувачів на сайт є пошукова система Google.

Рисунок 8 Джерело трафіку для сайту бібліотеки

Джерело трафіка	120 004 % від загальної кількості: 100,00% (120 004)	120 004 % від загальної кількості: 100,00% (120 004)
1. google / organic	**80 188**	66,82%
2. (direct) / (none)	**17 251**	14,38%
3. yandex / organic	**11 244**	9,37%
4. vk.com / referral	**3 096**	2,58%
5. go.mail.ru / organic	**2 290**	1,91%
6. 194.44.112.131:8180 / referral	**1 321**	1,10%
7. nung.edu.ua / referral	**673**	0,56%
8. google.com.ua / referral	**468**	0,39%
9. search.ukr.net / referral	**329**	0,27%
10. bing / organic	**250**	0,21%

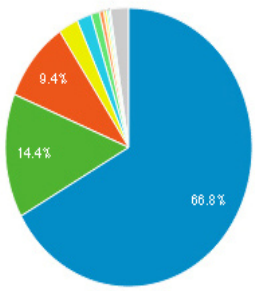

Аналіз ефективності сайту науково-технічної бібліотеки свідчить про те, що сайт набирає популярність не тільки серед користувачів ВНЗ, але є також затребуваним і серед сторонніх користувачів. Цьому сприяє постійне оновлення інформації на сайті, відкриття нових розділів та рубрик. Створено нові розділи сайту «Рідкісні видання», «Каталог дисертацій», «Скановані книги», «Періодичні видання» та переведено праці викладачів у флеш-формат з можливістю перегляду їх на сайті, що дало можливість значно збільшити кількість відвідувань. За допомогою сервісу «Віртуальна довідка» всі без обмежень відвідувачі сайту можуть в онлайн режимі отримати довідкову інформацію.

Сьогодні в епоху «суспільства знань» сайт науково-технічної бібліотеки ІФНТУНГ став платформою для комунікації між користувачем та бібліотекою та дав можливість доступу до інформації у будь-якому місці та в будь-який час.

Сайт науково-технічної бібліотеки у 2014 році став переможцем у Всеукраїнському конкурсі бібліотечних інтернет-сайтів в номінації «Кращий сайт бібліотеки вищого навчального закладу».

Список використаних джерел

1. Артемов Ю. Роль і місце веб-порталу в діяльності наукової бібліотеки/ Ю.Артемов, О.Непляха, Ж.Левченко // Бібл. форум України. — 2006. — №2. — С.19-21.

2. Білостоцький О. А. Підвищення популярності бібліотечного веб-сайту в мережі Інтернет / О. А. Білостоцький // Матеріали III Міжнародного форуму "Проблеми розвитку інформаційного суспільства", 20-23 листоп. 2012 р., м. Київ. Частина II / Асоціація "Інформатіо-Консорціум", УкрІНТІ. – К., 2012. – С. 11-15.

3. Костенко Л.Й. Розвиток інформаційних технологій та Інтернет у бібліотеках // Бібл. вісн. — 2002. — № 1. — С. 16-18.

4. Філіпова Л. Питання змісту бібліотечних веб-сайтів в Інтернеті / Л. Філіпова // Бібл. планета. — 2001. — №1. — С. 12-15.

5. Цуріна І. Як зробити веб-сайт публічної бібліотеки успішним / І. Цуріна // Бібл. планета. —2007. — №2. — С. 33-36.